

Rośliny okrywowe (żywe ściółki) w rzędach drzew sadów ekologicznych: jak i po co?

Problem

Odchwaszczanie rzędów drzew jest istotnym problemem w ekologicznej produkcji owoców. Uprawa gleby wymaga specjalnych maszyn, jest kosztowna, czasochłonna i może być szkodliwa dla żyzności podłoża.

Rozwiązanie

Uprawa roślin okrywowych (żywych ściółek) jest obiecującą alternatywą utrzymania gleby w rzędach drzew, ponieważ nie wymaga stosowania sztucznych (plastikowych) materiałów w celu zatrzymania wzrostu chwastów.

Korzyści

Po założeniu żywej ściółki utrzymanie rzędów drzew jest tańsze i w zależności od gatunku rośliny okrywowej, może zapewnić różne usługi ekosystemowe (np. wiązanie azotu), funkcjonalną różnorodność biologiczną (np. źródło nektaru dla zapylaczy, siedlisko dla organizmów pożytecznych), ochronę gleby itp. Wykorzystanie roślin uprawianych w ściółkach jako plonu ubocznego może być źródłem dodatkowych dochodów dla gospodarstwa.

Zalecenie praktyczne

- Stanowisko pod założenie żywej ściółki uprawić latem, a następnie wczesną jesienią przygotować glebę pod wysiew nasion.
- Do sadów nawadnianych właściwe są nisko rosnące gatunki bylin o dużej zdolności pokrywania gleby.
- W przypadku gatunków wieloletnich, najlepiej wysiać je lub posadzić jesienią, aby ułatwić im przyjęcie się. W pierwszym sezonie może być konieczne jedno lub dwa koszenia i ewentualnie ręczne zwalczanie chwastów. Po założeniu ściółki, w razie potrzeby, należy kosić raz w roku, aby utrzymać umiarkowaną wysokość roślin.
- Wśród wieloletnich gatunków ściółkujących, przystosowanych do sadów w różnych warunkach pedo-klimatycznych, znalazły się: krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*, Fot. 1), poziomka pospolita (*Fragaria vesca*), mięta pieprzowa (*Mentha piperita*), przywrotnik pospolity (*Alchemilla vulgaris*, Fot. 2), macierzanka zwyczajna (*Thymus spp.*), kosmaczek pospolity (*Pilosella officinarum*), kozłówka długoszyjkowa (*Phuopsis stylosa*, Fot. 3), pięciornik rozłogowy (*Potentilla reptans*) i przytulia biała (*Galium album*).
- W przypadku sadów nienawadnianych lub o wysokim ryzyku wystąpienia szkód wyrządzanych przez nornice, preferowany jest system "sandwich"¹ (Tschabold, 2009) lub uprawa gatunków jednorocznych (warzywa, koniczyna roczna itp.).
- Przy wyborze gatunków preferowane są lokalne ekotypy lepiej przystosowane do warunków pedo-klimatycznych.

Pole zastosowania

Temat

Produkcja roślinna, gleba, środowisko i społeczeństwo

Słowa kluczowe

Rośliny okrywowe, uprawa międzyplonowa, owoce strefy umiarkowanej, żyzność gleby, ochrona gleby, usługi ekosystemowe

Kontekst

Europa kontynentalna

Czas stosowania

Przez cały rok

Wymagany czas

Założenie żywych ściółek jest czasochłonne. Jednak późniejsze ich utrzymanie pochłania mniej czasu niż zabiegi uprawy gleby.

Okres wpływu

Przez cały rok

Sprzęt

Nasiona, siewnik, kosiarka

Najlepszy w

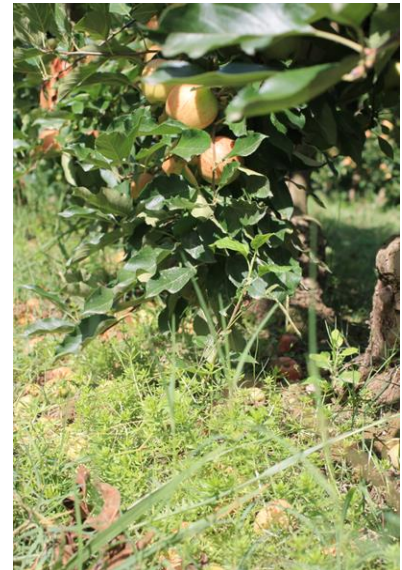
Nawadnianych sadach w pełni owocowania założonych na żyznej glebie

Fot. 1.: Krwawnik jako roślina okrywowa pod drzewami brzoskwini (Francja, Drôme, Etoile-sur-Rhône). Fot.: Maxime Jacquot, GRAB.

Fot. 2.: *Alchemilla* jako żywa ściółka pod drzewami jabłoni (Polska, Łódź, Skierniewice). Fot.: Eligio Malusà, INHORT.

Fot. 3.: *Phuopsis stylosa* uprawiana w rzędach jabłoni (Francja, Bouche-du-Rhône, Saint-Andiol). Fot.: Maxime Jacquot, GRAB.

Dalsze informacje

Wideo

- [Zarządzanie mulczowaniem](#) (IT)
- Outil sandwich, un outil auto-construit pour travailler l'enherbement sur la ligne (FR)

Literatura

1. Sandwich system (Tschabold, 2009) (FR)
- Cover crops in the tree row (FR)
 - Dynamic sod mulching and use of recycled amendments to increase biodiversity, resilience and sustainability of intensive organic fruit orchards and vineyards (EN)

Linki internetowe

- Rośliny żywicielskie jako wkład w kontrolę szkodliwości i promocję różnorodności biologicznej (FR)
- Zastosowanie truskawek jako żywej ściółki w ekologicznych sadach i winnicach (PL)
- Więcej praktycznych zaleceń można znaleźć na platformie [Organic Farm Knowledge](#)

O tym streszczeniu praktyki

Wydawca: GRAB – Groupe de recherche en Agriculture Biologique
255 chemin de la Castelette, F-84 911 Avignon
Phone +33 (0)4 90 84 01 70, secretariat@grab.fr
www.grab.fr

Autorzy: Maxime Jacquot, Claude-Eric Parveaud

Kontakt: maxime.jacquot@hotmail.fr

Recenzja: Lauren Dietemann (FiBL)

Permalink: [Organic-farmknowledge.org/tool/44786](https://organic-farmknowledge.org/tool/44786)

Nazwa projektu: BIOFRUITNET - Zwiększanie innowacyjności ekologicznej produkcji owoców poprzez silną sieć wiedzy.

Strona internetowa projektu: <https://biofruitnet.eu>

© 2022